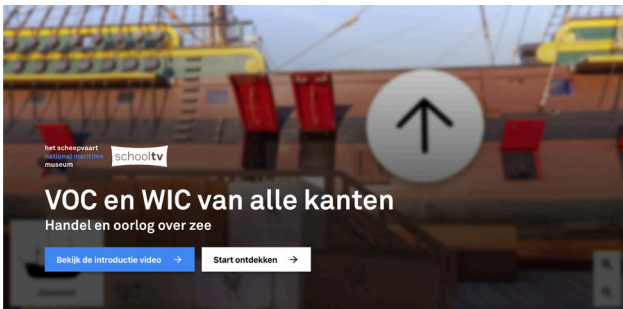

VOC en WIC van alle kanten - handel en oorlog over zee

Interactieve Schoolplaat

Leeftijd: 9-12, 13-15 jaar
Niveau: BO bovenbouw, VO onderbouw

Vakgebied

Deze schoolplaat sluit aan bij de kerndoelen voor geschiedenis (mens en maatschappij) en (wereld)burgerschap. Leerlingen leren niet alleen over het verleden, maar vormen zich een beeld van de tijd en nemen daarbij een beargumenteerd standpunt in vanuit het heden.

Tijdvak

Ontdekkers en hervormers, Regenten en vorsten (waaronder het ontstaan van handelskapitalisme en een wereldeconomie)

Canonvensters: VOC en WIC, en Slavernij, handelskapitalisme, wereldeconomie

Burgerschap thema's: Diversiteit en Solidariteit.

Kernbegrippen: VOC, WIC, slavernij

Kerndoelen BO:

Oriëntatie op de wereld en jezelf: kerndoel 51, 52, 53

Kerndoelen VO:

Mens en Maatschappij: kerndoel 36, 37, 40

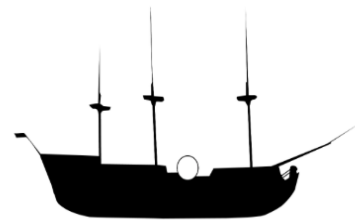
Algemeen

In deze interactieve schoolplaat bezoek je het nagemaakte VOC-schip, de 'Amsterdam'. In de verschillende ruimtes leer je, door middel van video's, audiofragmenten en tekst, meer over de

VOC en de WIC en hoe deze ondernemingen oorlog en handel hebben gevoerd. Hierbij komt ook handel in mensen (slavernij) aan bod. Verder hoor je hoe er vandaag de dag naar de VOC en WIC wordt gekeken.

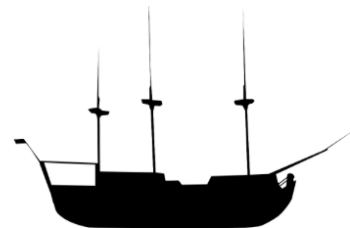
De schoolplaat gebruiken in de klas

In het schip zijn markers geplaatst die toegang geven tot informatie. Ze zijn geordend per dek. In de linkerbenedenhoek is steeds te zien waar je je bevindt op het schip. Door op dit icoon te klikken kan je snel doorschakelen van het ene naar het andere dek. Er opent dan ook meteen een introductievideo.

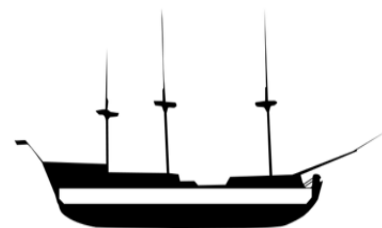
Dek

- Op het **dek** is informatie te vinden over de bemanning, het voedsel aan boord, het reisdoel en de vraag wat de gevolgen zijn geweest van de VOC voor het thuisfront

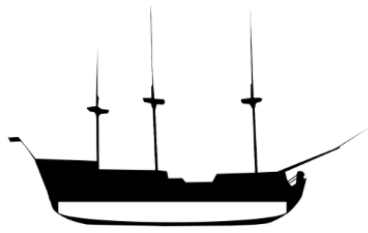
Schippershut

- In de **schippershut** is er informatie over de navigatie, het contact met thuis en de organisatie van de VOC

Overloopdek

- Bij het **overloopdek** staat het leven aan boord en oorlog en geweld centraal

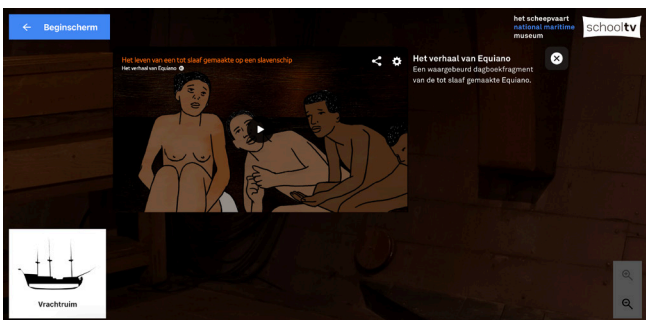
Vrachtruim

• Beneden in het **vrachtruim** gaat het over het verschil tussen de VOC en de WIC, slavernij en verzet. Daar vind je ook het 'debatrad'. Dit is een mooie afsluiter van een virtueel bezoek aan het schip (zie hieronder).

Naast de video's, audiofragmenten en teksten, zijn er nog extra elementen toegevoegd in de plaat. Hieronder wordt beschreven hoe je deze elementen gebruikt en hoe je ze klassikaal kunt behandelen.

Tip: de dagboekanimaties

In de interactieve schoolplaat staan vier animaties met dagboekfragmenten. Drie van deze fragmenten zijn echte historische bronnen; het verhaal van Flora is gebaseerd op historische bronnen en komt uit de roman van historicus Reggie Baay, Het lied van de goden (2021).

Bekijk met de leerlingen de animaties van Anna, Flora, Equiano en de luitenant. Bespreek de invloed van de VOC en WIC op (heel veel) mensenlevens klassikaal met de leerlingen. De volgende vragen dienen als leidraad.

- Wat gebeurt er met Anna, Flora, Equiano en de luitenant? Wat is hun rol en positie ten tijde van de VOC en wat is hen overkomen?
- Wat voor invloed heeft de VOC/WIC op hun leven?
- Wat zou je in hun situatie denken? En voelen?

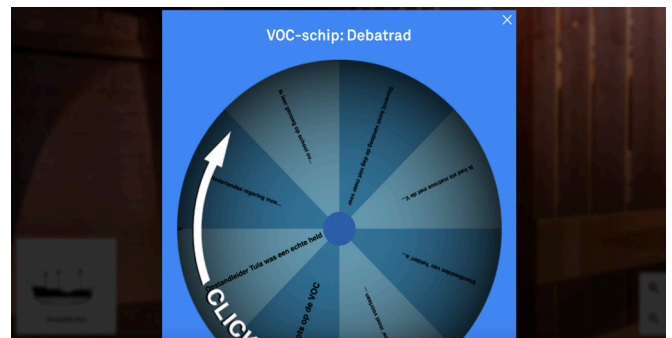
- Wat zou je in hun situatie doen?

NB: Equiano is tot slaafgemaakt onder de Britse WIC. Van mensen in slavernij onder de Nederlandse WIC zijn nauwelijks directe historische bronnen overgeleverd.

De animaties kunnen ook [hier](#) teruggekeken worden.

Tip: het debatrad

In het debatrad zijn acht stellingen opgenomen waarover leerlingen met elkaar in debat kunnen. Dit kan klassikaal, maar ook in kleine groepjes. Een groepje voorstanders en een groepje tegenstanders. Hoe meer je weet, des te makkelijker is het om je mening te vormen en je standpunt te verdedigen. Geef leerlingen daarom voldoende tijd om de informatie op de interactieve schoolplaat te bekijken.

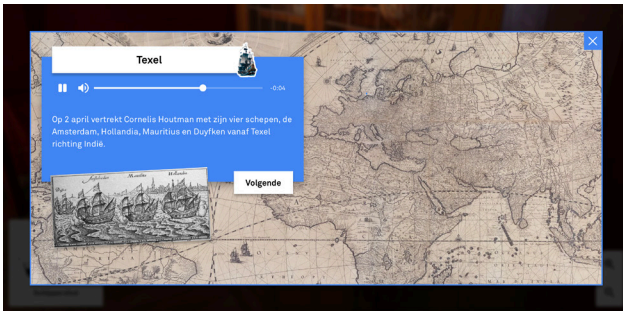

Laat iedereen tenminste drie argumenten zoeken die je kunt gebruiken om je standpunt te verdedigen. Laat ze ook vast nadenken over de mening van 'tegenstanders', zodat ze voorbereid zijn op tegenargumenten.

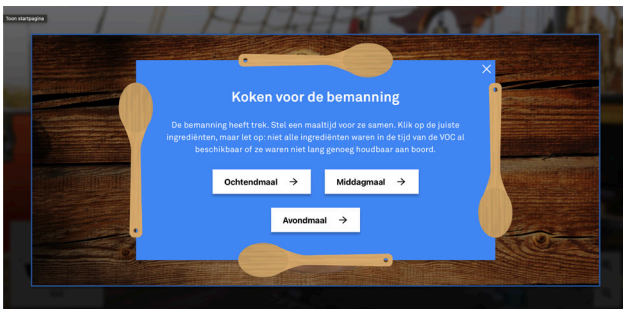
Geef een draai aan het rad om een stelling te tonen. En dan kan de discussie gestart worden, waarbij steeds twee verschillende groepjes actief zijn. Zijn er naar jouw mening te veel of te weinig stellingen? Klik dan rechtsonder in het rad op 'wheel decide'. Hier kan je de stellingen aanpassen.

Tip: op zoek naar de route

In de schippershut vind je bij het navigatie-icoontje het interactieve element 'op zoek naar de route'. Hierin kan de leerling zelf uitvinden via welke routes de VOC probeerde naar Azië te varen. Je kunt kiezen uit de routes west, noord of zuid. Tijdens de routes zijn fragmenten uit reisverslagen van drie verschillende

'ontdekkingsreizigers' te horen. Dit onderdeel kan door leerlingen zelfstandig gedaan worden of klassikaal behandeld worden.

Tip: het kookspel

In het kookspel, te vinden op het dek en te herkennen aan het bestek-icoontje, kan de leerling zelf spelenderwijs leren wat er gegeten werd aan boord van een VOC/WIC-schip. Dit kan zowel individueel als klassikaal.

Verdieping

- Meer informatie over het VOC-schip Amsterdam van [Het Scheepvaartmuseum](#)
- [Klokhuis](#) maakte een aflevering over het canonvenster VOC-WIC
- Meer video's over de canon onderwerpen zijn te vinden in de [Canon-schoolplaat](#) en [Canon-tijdslijn](#) van Schooltv.nl.